

СідакЛ.М.

м. Харків, Україна

ТВОРЧА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ - ЗАПОРУКА ЇЇ САМОРОЗВИТКУ Й МЕТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Основна мета вищої школи — виховання фахівців, здатних вирішувати складні завдання і продукувати нові знання, - означає формування творчої особистості. Безмежність особистості обумовлює її потребу в абсолютній творчості, метою якої є створення власного світу, а ідеалом - повнота буття. Але обмеженість емпіричної даності обумовлює обмеженість буття людини і обмеженість творчих можливостей. Трагізм людського існування й обумовлюється, насамперед, невідповідністю між трансцендентним ідеалом повноти буття і можливістю людини викликати його в іманентності.

Але цей трагізм і породжує творчість, яку будемо розглядати як виходження людського духу з трансцендентності в іманентність у вигляді ідей, їх геніальне сприйняття і талановите втілення при вирішенні інтелектуальних, етичних, естетичних та інших завдань. Це означає наближення особистості до ідеалу, тобто її самореалізацію. Інакше кажучи, творчість передбачає самореалізацію особистості, а остання можлива лише як творчість. Тому орієнтиром вищої школи слід вважати самореалізацію студента і як фахівця, і як особистості. Невідповідність ідеальної природи людини й емпіричної особистості проявляється в обмеженні творчих можливостей, які розширюються лише завдяки наполегливій праці. І будь-яка конкретна творча діяльність вимагає праці, зусиль.

Творчість передбачає розуміння внутрішньої сутності об'єкта, в якому творець намагається втілити ідеальний образ. Тому перший етап творчого акту і творчої самореалізації особистості, її саморозвитку є пізнання, яке уможливорює освіта і наукова діяльність. Таким чином, слід розрізняти чуттєве пізнання світу за допомогою відповідних органів, яке не потребує зусиль, і творче пізнання, яке потребує праці, певного рівня подвижництва. Наступний етап творчої самореалізації особистості і творчості як такої - це художнє осягнення світу.

Воно передбачає художню інтуїцію, недискурсивне розпізнавання відповідності ідей або речей ідеї абсолютної повноти буття, закладеній у трансцендентних глибинах кожної особистості. Для того, щоб інтелектуальне та художнє осягнення дійсності можна було назвати творчістю, вони повинні бути підпорядковані основному завданню творчості - викликання з неіснування нових реальностей (якщо назвати неіснування перебування у трансцендентних глибинах особистості певних ідей і образів). З огляду на це можна стверджувати, що людина має лише задатки до абсолютної творчості, якою слід визнати виклик з небуття в реальність абсолютно не існуючих до того об'єктів. Тоді розпізнавання (пригадування, за Платоном) ідеї як етап буде відсутній, його замінить формування логосу творіння. В емпірії ж людина може творити, викликаючи ідеї з трансцендентних глибин своєї особистості або розпізнаючи ідеї, закладені у тих чи інших реальностях.

Здатність до творчості притаманна людині, але потребує свого розкриття. І скористатися цією можливістю чи ні - вповні залежить від свободи особистості. Творча самореалізація особистості є результатом вільного самовизначення. Найголовнішим творчим завданням кожної особистості, вершиною творчості є творення своєї особистості, власного життя, мікрокосму, тобто самореалізація. В ідеалі творча людина не поділяє творчість на наукову, художню і самореалізацію. Навпаки, наукова творчість, як і художня та інші є актом самореалізації, сам створенням.

Отже, творчість завжди є оновленням особистості, вимагає відмовитися від чогось свого: поглядів, уподобань, ідей. Відтак передбачає і потребує самозречення наявного емпіричного і устремління до нового. Воно може бути лише любовною інтенцією до нового як до чогось досконалішого, прекраснішого, повнішого аніж наявне. Егоїзм же «любить» свою емпірію, наявний духовний стан. Тому самореалізація людини завжди здійснюється у площині любов-свобода-творчість - егоїзм-гордість-заздрість. Тому егоїзм не має потреби ні у творчих задумах, ні у створенні чогось нового, ні у свободі, ані

у красі. Натомість заздрість спонукає особистість замінити творчість методизмом і плагіатом.